1871. XVI. évfolyam. 188. szám. Péntek, november 10.

Megjelenik **mindennap** a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 frt, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztől szállás: belső-tordautcza **122.** sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-szer 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdij. — **Hirdetések felvétetnek:** Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utcza 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyilttéri czikkek: sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — **Előfizetések s hirdetési dijak a vidékről** a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A telepitvényesekről.

Pest, nov. 7.

L. Emlékezhetnek e lap t. olvasói arra, mily makacsul ellenzé a felsőház képviselőházunk azon határozatát, melynek czélja vala segiteni **ideiglenesen** a telepitvényesek sorsán addig is, mig az e tárgyban alkotandó végleges törvény tüzetesen és behatóan rendelkezik. A népképviselet alapján nyugvó alsóház a mágnások háromszoros vetoján (pártkülönbség nélkül) annyira felindult vala, hogy a vezérek mérséklő szavára volt szükség, nehogy a vihar arra felfelé idő előtt kitörjen. Ez idő óta tágas körben, ugyszólva országszerte folyt az eszmecsere a telepitvényesek ügyéről; nemcsak illetékes körök s a napi sajtó foglalkoztak azzal, hanem jelentek meg röpiratok ép ott az erdélyi részekben s marokkal szorták a vádakat a volt igazságügyérre, a „földosztás," „birtokrablás" czimével illetvén az általa e tárgyban adott javaslatot.

Bittó igazságügyér egy uj törvényjavaslattal járult a ház elé, melynek intentiója volt **közvetiteni** az egymással szemben élére állitott conservativ és liberalis nézeteket. E javaslat szerint az oly telepitvényes, kinek szerződésében nem volt bizonyos idő kijelölve megtarthatná mind **bel** mind **külsőségeit,** s a földesur azokért kárpótoltatnék; azok ellenben, kik **határozott időre** birták az illető telepitvényeket **csak a belső telket** birhatnák továbbra is, a külső földekkel tetszése szerint rendelkeznék a földesur.

Ez a javaslat egyik felet sem elégitette ki. A conservativ felfogásuak még ebben is szerfelett **sok** engedményt láttak, minthogy ők ez ügyet csak a magánjog szempontjából veszik fel, s a tulajdon szentségét helyezik előtérbe; mig a korszerü átalakulás kivánalmait átértők **csekélylék** a telepitvényeseknek nyujtott engedményt, s abból, hogy a törvényhozásnak kell intézkedni ez ügyben, annak államjogi tulajdonságát indokolják, miből kifolyólag a külsők elvételét azon telepitvényeseknél se helyeslék, kik azokat meghatározott időre szóló contractus mellett birták.

A viták e kérdésben ezuttal is hevesen folytak, de végtére is találtak expedienst, mely a **középuton** vezet, s mindkét fél nézeteit egyeztetvén, az érdekeltek méltányos igényeit **kielégiteni igyekszik.** Mi történt ez ügyben a Deák-körben, az osztályokban és a központi bizottságban — ezt a következőkben foglalhatjuk össze:

A Deák-párt novemberi 4-ki értekezletén a telepitvényesek rendezéséről szóló törvényjavaslat volt szőnyegen. Az **igazságügyminiszter** indokolta az uj törvényjavaslatot. Majd Halmossy Endre szólalt fel, mig ellenében Ormós Sándor és Dániel Pál határozottan a külső és belső telek megadása mellett nyilatkoztak, kijelentvén, hogy ha a külsők nem adatnak meg, ama községek megszünnek s depopulatiótól lehet tartani. Zsedényi, Zich Nándor gr., Szilágyi Virgil s többen vettek részt a vitában.

10 órakor az osztálygyülések előtt értekezletet tartottak azon képviselők, kiknek választó-kerületeikben telepitvényes községek fordulnak elő. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy a törvényjavaslattól eltérőleg az **ideiglenes szerződésü telepitvényeseknek külsőség is adassék,** s ennek összege 15 holdban állapittatott meg.

A tárgyalások az osztályokban a fenntérintettek alapján folytak. Az osztályok közül ily értelemben határozott, a II., IV., V., VI., VII., VIII. és IX. azon különbséggel, hogy némelyik többre, másik kevesebbre szabta a külsőségek összegét, például a II. osztály 15 holdat ad, a IV., V., VI. és VIII. 10 holdat, a VII. 4 holdat stb. A II., IV., VI. és VII. osztályok a váltságösszeg biztositását az állam által akarják eszközöltetni, az V. osztály ezt ellenzé.

A 17. §-ra nézve, mely a székelyföldi havasokról szól, a II. és V. osztály a következő szöveget fogadták el: 7. §. A székelyföldi havasokban előforduló telepitésekre nézve a fennebbi intézkedések következő módositásokkal alkalmazandók:

Megváltás alá eső telepitvényeknek azok tekintendők, melyek az erdőségek kiirtása és szántóföld-, legelő- vagy kaszálóvá való átalakitása czéljából a községi osztatlan birtokon, vagy magán-földtulajdonosok majorsági birtokán eszközöltettek, habár község nem alakult, és a telepitvényes vagy előde a telepitvényi birtokot 1848. jan. 1. már birta, használta, s azon lakott, és ha a rajta épült ház, gazdasági épület a telepitvényes tulajdona, még pedig:

a) a telepitvényhez tartozó összes bel- és külbirtok a rajta fekvő évi tartozások megváltása mellett a telepitvényes tulajdonává válik. ott hol a telepitvényi földek örök időkre esetleg a férfiág kihaltáig jutottak a telepitvényesek birtokába vagy az évi szolgálmány mennyisége változás alá nem eshetett.

b) Minden egyéb esetben pedig a telepitvényi belsőség, u. m. házhely, udvar és kert 1600 négyszög öl kiterjedésig és a telepités czéljából egyidejüleg nyert külsőség 10 hold erejéig, a felek közötti szabad egyezkedés vagy ennek nem sikerülése esetében a birói becsü utján megállapitandó értéknek biztositása mellett, a telepitvényes tulajdonába megy át.

A szerződésben érintett minden egyéb birtok azonban a telepitő tulajdonos kizárólagos tulajdona marad, melyre nézve a felek közt felmerülő minden viszonyok a szerződés szerint itéltetnek meg.

Az I. osztály elvégezte e törvényjavaslat tárgyalását és azt elfogadta, előadóvá Szeniczey Ödön választatott. A III. osztály rendes jegyzője távollétében Nehrebeczky Sándor kéretett fel a jegyzőkönyv vitelére; a javaslat általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott. Az 1. §-nál felhozatott, hogy e törvényjavaslat ebben nemcsak községekről, de egyes telepitvényesekről is rendelkezik s e §-t a szerint módositani kell, a többség azonban csatlakozott Nehrebeczkynek azon nézetéhez, hogy azon birtok-kérvények, melyek egyes telepitvényesek és a földtulajdonosok között akár urbéri, akár városi községekben vagy majorsági pusztákon felmerülnek, részint a már elfogadott urbéri törvény, részint az illető szerződés szerint itélhetők meg, és hogy a jelen törvényjavaslatnak czélja leginkább a telepitvényes községek birtokviszonyai körül szükségessé vált intézkedések megtétele. A 3-ik §-nál minden oldalról bővebben megvitattatott azon kényszerüség, melynélfogva a törvényhozás ezen különben magánügyi természetü kérdésekben szabályokat alkotni kénytelen, és megjelöltetett a határ, a melyen tul kedvezményeket tenni mások tulajdonjogának megsértése nélkül nem lehet; a vita berekesztése után a 3-ik §. a többség által elfogadtatott.

A vitában érdemleges részt vettek: Tóth Vilmos belügyér, Zichy Nándor gróf, Nehrebeczky stb. A baloldaliak közül: Vidlicskay, Máttyus, stb.

A telepitvényesekről szóló törvényjavaslat tárgyalását a képviselőház minden osztályai, bevégezték nov. 5-én és 6-án. November 6-án $^1/_3$12 órakor összeült a központi bizottság s az d. u. 2 óráig a 4-ik §-on is átment, s külsőséget javasolt a tatározott idejü telepitvényeseknek is.

Lapszemle.

A „Reform" a telepitvényi törvényjavaslat 2. §-át réginek, az urbéri patens 19. §-a ujabb kiadásának mondja, ez a birtokállapotot teljes tulajdonná változtatja. A megváltási mód azonban, melyet 28 évi részletekben állapit meg, nem lesz-e hátrányos a földesurakra? A következő törvény rosz, mert szerinte a határozatlan időre szerződött tulajdonba kapja a birtokot; mig az, kinek szerződése időhöz volt kötve, attól megfosztatik. Horváth javaslata szerint magasabb állami szempontból, ez utóbbiak a belső telekhez tiz hold földet kaptak volna. Ebben bár szintugy nincs jogelv, mint Bittó javaslatában, de legalább nem oly kiméletlen mint emezé. Bittó a magánjogi álláspontot, méltányossági engedményekkel igyekezett megpuhitani, a menyiben a kincstári jószágoknál akart emberséges maradni, itt is hibás alapból indult ki. Mind Horváth, mind Bittó orosz törvényjavaslatait hazánk szabadelvü, sőt conservativ földbirtokos értelmiségének is egy része el fogja vetni.

A „P. Napló" Mocsonyi interpellátióját és Csernatony mementóját állitja egymás mellé. Amaz előterjesztést kér a „nemzetiségi kérdésben", kölcsönös jog tiszteletalapján ez szemére veti a kormánynak, hogy az alkotmány és törvények terén nem eléggé magyar. Látszik ezen ellenmondásokból, hogy a kormányt nem kell védeni, mert a középuton jár. Egyébiránt nálunk nemzetiségi kérdés nincs is megoldandó. Meg van minden nemzetnek saját nyelve, iskolája, egyháza. Szabad a sajtó minden nyelven; a gyülésezési jog az állambiztonság határai között; a közhivatalokra emelésnél épen a nemzetiségiekre van inkább előnyös, mint hátrányos tekintet. Ha azonban azt követelik, hogy mondjunk le lételünkről, a törvényt szigorubbá kell tennünk. Segitse Mocsonyi az unio teljes valósitásának gyorsitását. Csernatony azonban, ki kezet szoritott a cseh és horvát párttal, nem vádolhatja a magyar kormányt, hogy nem eléggé magyar. A baloldalon a pártember a hazafival jött ellenmondásba.

A „P. Lloyd" kimeritő tartalmát a prágai országgyülésre leküldött kir. leiratnak még nem birván, annyit mint bizonyosat allit, hogy az az alkotmányossági szempontra helyez fősulyt, s ez az oka, hogy gr. Andrássy csak annak közismeretre juttatása után fog a hozzá intézett interpellátiókra felelni. Ezekből kiderülend, hogy a miniszterelnök éppen nem folyt be a cislajthan viszonyok mikénti alakulásába, hanem csupán a 67-iki kiegyezésben kikötött azon törvény fenntartását követelte, hogy a birodalom másik fele is alkotmányosan igazgattassék. Ne lökjék tehát a csehek ez alapot el lábaik alól, nehogy a vádak, melyekkel nem rég a németeket illették, reájok legyenek alkalmazandók.

A „Kol. Közl." eredeti távsürgönye.

Bécs. Az esti lapok egyhangulag Lónyayt jelölik meg mint leendő birodalmi kanczellárt. Beust a Miksa-emlék leleplezésénél sem volt már jelen.

Prága. A 30-as bizottság által elfogadott resolutio hivatkozva Csehországnak tett igéretekre és jogaira a birodalmi tanácsba választást megtagadja.

Legujabb táviratok.

Bécs, nov. 7. Andrássy a bir. kanczellárság elvállalását a küszöbön álló magyar országgyülési választások megtörténtéig visszautasitotta. — Az osztrák kiegyezési politikának valószinüleg ujabb kiadása van készülőben.

Lónyay gróf pesti küldetése a „N. fr. Pr." szerint csak formalitás, mivel kétségtelenül áll, hogy Andrássy vonakodik Beust utódául lépni fel. Különben a birodalmi korlátnokság el fog töröltetni és Lónyay gr. közös külügyminiszterül neveztetik ki. Ugyan a „N. fr. Presse" tudni akarja, hogy Andrássy gr. a közös külügyérség elvállalását Kerkapolynak magyar miniszterelnökké leendő kineveztetésétől tette függővé. A „N. fr. Presse" szerint nem Lónyay, de Wenkheim küldetett Andrássyhoz; Lónyay pedig két heti szabadsággal jószágaira utazott. — Azon esetre, ha Andrássy vonakodik Beust helyébe lépni, ingadozik a választás Metternich, Wimpfen, Trautmannsdorf és Kübek között. -- Jól értesült körök Andrássynak a magyar miniszterelnöki állomásról leendő elhivásában kisérletet látnak a deákpárt felbontására. hogy az igy keletkezett zavar mellett a Cislajthániában hajótörést szenvedett reaktionarius fellépés Magyarországon kezdődjék meg.

Bécs, nov. 7. Megtörtént tény, hogy Beust, megrongáltegészségét hozván fel okul, beadta lemondását. A „Neupresse" szerint Andrássy birodalmi kanczellárá, Lónyay magyar miniszterelnökké lenne kinevezve.

Páris, nov. 7. A „Pressé" hirként közli, hogy a nemzetgyülés a néphez három kérdésben inditványt intéz: akarja-e a köztársaság fenntartását? akarja-e Thiers hatalmának fenntartását, vagy az ensemblee részbeni megujitását? a negyedik eset Thiers halála esetére vonatkoznék.

Berlin, nov. 7. A „Norddeutse" jelenti, hogy az ultramontánok és communisták fokozott erővel működnek Belgiumban, hol gyülhelyük van. A „N-d." azt mondja, hogy Belgium 1864. óta Németország önzetlen oltalmát élvezve, küzdeni kell a sajtónak az Internationale ellen, mely Németországot és a modern államokat folyton fenyegeti.

Prága, nov. 7. A feudalisok és a csehek között compromissum jött létre.

Páris, novt 7. Arminnak a Gaulois szerint meghagyatott: jelentse ki a franczia kormánynak, hogy Franczia országnak legkevésbé sem áll többé érdekében Luxemburg semlegessége, s hogy Németország kész legott valamennyi departementből kivonulni, ha Franczia ország eláll a londoni egyezménytől.

A csehekhez intézett kir. leirat.

„Cseh királyságunk országgyüléséhez.

„Folyó évi szeptember 12-én kibocsátott leiratunkkal felszólitottuk cseh királyságunk országgyülését, hogy a mérséklet és békülés szellemében vegye tanácskozás alá cseh királyságunk államjogi viszonyainak időszerü rendezését. Az országgyülés f. hó 10-ről kelt legalázatosabb feliratával elénk terjesztette tanácskozásai eredményét, és mi félre nem ismerjük azon törekvést, hogy álláspontjáról ezen kivánságunknak megfeleljen.

„Azonban határozottan ki kell emelnünk, hogy az ószbirodalom közösügyeinek elintézésére és **mindkét felének** egymáshoz való viszonyára nézve ezen részek törvényhozó testületei, a birodalmitanács és a magyar országgyülés kölcsönös megállapodása által alkotott szentesitésünkkel ellátott törvények **teljes** jogerővel birnak az egész monarchiára nézve, és ezek változtatása, vagy a mennyiben a határozatok bizonyos időre köttettek, megujitása **csak** az ezen megállapodás által kijelölt uton történhetik.

„Miután továbbá nem magyar országaink és tartományaink államjogi viszonyai az általunk kibocsátott állami alaptörvények által szabályozvák, azoknak megváltoztatása **csak a birodalmi tanács mindkét házának beleegyezésével eszközölhető.**

„Ezek után felszólitom az országgyülést, hogy képviselőinek a birodalmi tanácsba küldése által a kibékülés nagy müvéhez közreműködjék és a birodalom minden népei iránti testvéri érzületének, **minden** jogigény tiszteletteljes tekintetbe vételének, és monarchiánk mellőzhetlen szükségleteit hazafias méltánylásának készséggel bizonyságát adja.

„Annál biztosabban várjuk, hogy az országgyülés ezen felszólalásunkat teljesiteni fogja, minthogy a birodalom és polgártársaik előtt egykor sulyos felelősség fogná terhelni azokat, kik távolmaradásuk által meghiusitanák az általános kibékülés müvét, mely csak mindnyája közreműködése által juthat az áldásteljes, az állandóság biztositékát magában hordó befejezteléséhez.

„Ezzel küldjük országgyülésünknek császári és királyi üdvözletünket.

Kelt Bécsben, 1871. okt. 30-án.

Ferencz József s. k.

Holzgethan s. k.

A román trónbeszéd.

A bukuresti parlamentet I. Carul oct. 29-én a következő trónbeszéddel nyitotta meg:

„Szenator és képviselő urak!

„A törvényes határidőben hittam össze önöket, hegy azon munkálatoknak egész sorozatával foglalkozzanak, melyek sürgősen kivánják a törvényhozás közreműködését.

„Midőn a nemzet önökre bizta legfontosabb érdekeinek gondját, meggyőződhetett az utóbbi ülésszak óta, hogy reményeiben nem csalatkozott.

„Boldognak érzem magam, uraim, oly képviselőtestület közepette, mely **szakitani tudott a mult szomoru hagyományaival** és melynek mindig lesz bátorsága ellenszegülni az ország érdekeit sértő insinuatiókhoz, hogy csak az értelem és igazságra hallgasson.

„Ma először vagyunk abban a helyzetben, hogy a jövő év rendszeres budgetje felett tanakodhatnak, — ma legelőször van alkalmunk önöknek kijelenteni, hogy a roppant függő adósság, mely az állampénztárra oly nagy sulylyal nehezedett, elenyészett. Hanem örömünket neveli az a körülmény és sziveinkben méltó büszkeségnek ad helyet, hogy a 78 milliónyi kölcsön, melynek czélja volt az állampénztár zavarát megszüntetni, az országban fedeztetett és pedig saját forrásaink által.

„Kötelességemet teljesitem tehát, midőn önök előtt kijelentem, hogy a rumén nép hazafisága bebizonyult, midőn a kölcsönt aláirta, anélkül, hogy vizsgálta volna a pillanat nehézségeit; ez dicséretreméltó!

A mi önöket illeti, fogadják elismerésünket, hogy egyedül az ország érdekeit tartván szem előtt, a törvény megszavazása alkalmával el tudták távolitani ama veszélyeket, melyek pénzügyünket fenyegették."

Erre különböző törvényjevaslatok elszámlálása következett, melyek az ülésszak folyama alatt a kamara elé fognak terjesztetni, például: az 1873-ki költségvetés, a központi számvevőség ujraszervezése, a sóaknák, vámok, a központi igazgatás rendezése; dohányegyedáruság; bélyegilleték; nyugdijszabályzat; a hadsereg szervezése (1866. óta 3-ad izben); a honvédelem, egyház, közoktatásügy, közmunkák, kereskedelem és földmivelés rendezése.

Erre Carul igy folytatta: „A vasuti kérdés több nehéz átalakuláson ment át. Kormányom önök elé fogja terjeszteni az erre vonatkozó összes okmányokat. Nem kételkedem abban, hogy önök hozzájárulásával ez az ügy most végkép rendeztetni fog. A mi az ország közigazgatását illeti, a kormány uj területi felosztást fog önök elé terjeszteni. Önök feladata leend egyszersmind a helyhatósági választások törvénye fölött tanakodni és uj választási törvényt alkotni. Szintugy a megyei rendszer fölött, hogy a törvényt az alkotmánynyal összhangzásba hozzák, továbbá módositások lesznek kivánatosak a megyefőnökök és azok segédjeinek kinevezése körül és még egyebek.

„Tanácskozmányuk tárgyát fogja képezni a börtönrendszerre vonatkozó törvényjavaslat, mely a vegyes czellarendszeren alapszik, továbbá a közegészségügyi törvényjavaslat; bizonyos módositások a földviszonyok, az igazságszolgáltatás és a büntető törvénykönyv egyes czikkelyei fölött.

„A külügyekre vonatkozólag elő fog terjesztetni egy szerződés Olaszországgal a konzulsági törvényhatóságok érdekében, egy szerződés Ausztria-Magyarországgal a vasuti összeköttetés fölött és egy Szerbiával. Kormányom továbbá elő fogja még terjeszteni az Ausztria-Magyarországgal kötött távirdai s Poroszországgal kötött postai szerződést.

„Önök mindenekfölött az ország érdekeit fogják tekinteni; önök be fogják bizonyitani, bármilyenek is lesznek a körülmények, hogy nemzetünk soha sem lesz érdemetlen a magas porta gondosságára és a biztositó nagyhatalmak jóakaratára.

„A mi engem illet, ismétlem ez alkalommal is, hogy egyedüli czélom: erőmet Románia jóléte és erősbülésének szentelni.

„Isten áldja meg müködésüket! Károly.

A Brunswick-szobor ünnepélyes leleplezése.

Vasárnap nov. 5-én Pesten délelőtt 11 órakor a nemzeti muzeum felsőházi üléstermében kegyeletes ünnepély volt, melyen szép számu közönség volt jelen. Ott láttuk; Tanárky Gedeon vallás- és közoktatási államtitkárt, Horváth Mihály püspököt, Ribáry osztálytanácsost, Schwarz Gyula, Pulszky, P. Szatmáry országos képviselőket, továbbá a város részéről: Kada Mihály alpolgármester, Stupa György, Weisz Bernát, Seregi Józsa városi képviselőket, stb. a nők részéről megjelent többek közt

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Veres-Beniczky Hermin, Vadnai Károlyné, Rudnay Józsefné, képviselve volt több pesti nőegylet és nőnevelő-intézet.

Az ünnepélyt 11 óra után a kegyesrendi dalárda nyitotta meg. A megnyitó ének Berecz Ede „Nagy imakara“ volt.

A megnyitó ének után Drucker József, pesti ügyvéd, az alapnevelők országos egyletének elnöke a megnyitóbeszédet tartotta. Lelkes szavakban emlékezett meg Brunswick Teréz grófnőről, előadta azon érdemeket, melyeket az ünnepelt hölgy az alapnevelés ügye körül szerzett; felhozta, hogy az általa 1828-ban Budán megnyitott kisdedóvoda első e nemü intézet volt nemcsak Magyarországban, hanem egyszersmind az egész monarchiában. Ma 130 ily intézet van hazánkban és reméli, hogy az ujonnan szervezendő municipiumok még lelkesebben magukévá fogják tenni az alapnevelés ügyét. Köszönetét fejezte ki gr. Nádasdy Ferenczének, a szoborügy védnöknőjének; Aradi Zsigmondnak, a szobrot készitő ifju müvésznek, s a lelkes gyüjtőnek. Végül átadja a szobrot a kormánynak, és kéri, hogy a muzeum igazgatója addig is, mig e szobor végrendeltetése helyére, az országos óvó képezdébe helyeztetnék, e nemzeti intézetben jelöljön ki számára helyet.

Befejezvén beszédét, a szobor mellett álló 2 fiu és 2 leány közül 1 fiu és 1 leány a szobor lépcsőzetére lépve, levették a szobrot elfedő fehér leplet, és a szobrot egy téli zöld koszoruval megkoszoruzták. A mellszobor egy zöld csikos márvány piedesztalon nyugszik, a mellszobor 1600; a talapzat 600 frtba került. A leleplezés alatt Rapos Aranka kisasszony egy igen szép szavalatott tartott, Brunswick Teréz emlékezetére. Utána P.-Szatmáry Károly országgyülési képviselő tartott beszédet, melyet harsogó éljenzéssel fogadtak, mire Tanárky Gedeon államtitkár lépett az emelvényre s a szobrot átvette az ország részére a szoborbizottságtól. Végül a kegyes tanitórendi főgymnasiumi dalárda elénekelte a Kölcsey-hymnust, és a közönség lelkesülten hagyta el a felsőházi ülés termét, mely a kegyeletes ünnepély szinhelye volt.

KÜLFÖLDI HIREK.

Thiers s a sereg ujraszervezése iránti bizottmánx közt kielégitő egyetértés létezik. Mint mondják, Thiers módositá a kötelező katonai szolgálat elleni nézetét.

A Párisba visszatérés kérdése sokat vitattatik. A versaillesi kormány nagyon pártolja a visszatérést, de nem akar kezdeményzőleg lépni föl. Csupán támogatni kész egy, a kamrában oly értelemben teendő inditványt.

Mint Algirból 2-ról irják, a fölkelés megszünt. Constantine tartomány nyugodt, s a bennszülöttek ujra visszatérnek a földmüvetéshez? A gyarmatbeli európaiak élénken foglalkodnak a legközelebbi választásokkal.“

Róma, nov 6. A nemzetközi távirdai congressus dec. 1-jén fog Rómában nagy ünnepélyleyel megnyittatni; a congressusban a külügyi miniszter elnöklete alatt Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, és Ausztrália képviselői és a nagy vaspálya és ipartársaságok küldöttei fognak részt venni A congressus tartalma 14 napra van határozva.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, november 9.

— **A Deák-párt** nov. 7-ki értekezletén Tóth Vilmos belügyminiszter bejelenté az uj választási s a városok rendezéséről szóló tjavaslatokat. A választási tjavaslatot közölni fogjuk; a fővárosok rendezéséről szóló javaslatnak alapvonásai a következők: Buda és Pest egyesittetnek. A fővárosi képviselőtestület 409 tagból áll, s ezek közül 200 virilis szavazat, de ugy, hogy a legtöbb adót fizetők közül 1000 összeiratván, ezek választják a 200-at. A rendőrséget az állam veszi át, a városnak azonban megmarad helyi rendőrsége. A tjavaslat részletesen körülirja a tanács müködését, sat. s legtöbb pontjában a fővárosi enquete tanácskozásain alapul. A párt a javaslatokat pontonkint fogja tárgyalni.

— **Gr. Lónyay Menyhért** közös pénzügyi miniszter ur nov. 8-án Pesten volt. Az esti vonattal Békésre utazott, hogy mint az ottani ref. egyházmegye gondnoka a megnyitandó ülésen jelen legyen.

— **Eötvös levele gr. Andrássyhoz.** A „P. N.“ a Beust-Andrássy válság alkalmából azt mondja, hogy b. Eötvös mintegy másfél év előtt levelet intézett gr. Andrássy Gyulához, midőn hire terjedt, hogy Beust helyére külügyminiszternek hivatott. Eötvös akkor körülbelől igy irt Andrássynak: „Ne feledd, hogy állásod gyöke Magyarországon van. Ha Bécsbe megysz, karácsonfa leszesz, tele aggatnak mindenféle csecsebecsével; de száraz gyökér nélküli fa — csak karácsonfa leszesz.“ — A „P. N.“ azt hiszi, hogy ez a levél még megvan gr. Andrássy irományai közt.

— **Házasság gőzerővel.** A marseilli vonat épen megállapodott pár perczre Terrascon mellett. Egy gyönyörü, fiatal, gyermekded leány jött a vaskocsi közelébe szőlővel, ugy, hogy mindenki láthatá a ragyogó szemeket, finom vonásokat, a szép alkotásu fejet, melynek dus hajfürtjeire oly jól illet a kis csipkekendő. Korán érett szőlőjét kinálta, milyen még nincs Párisban. A csodaszép alak annyira meglepett egy Genfből visszatérő fiatal aranymüvest, hogy szive egyszerre lángra lobbant. „Hová való kegyed, bájos gyermek?“ — kérdé érzésteli hangon a fiatal aranymüves. „Arlesből.“ „Nem óhajtana férjhez menni?“ A leányka mosolygott. Erre a fiatal ember kilépett, váltott még egy vasutjegyet Párisig s visszatért a szőlőárus leánykához. „Adja fel szőlőjét . . . igy ni. Most lépjen a kocsiba, itt a jegye.“ „De uram!“ „Hamar!“ A vonat elrobog s én nőül veszem Párisban. — Lyonból két táviratot küldtek a szerelmesek. Nro I. „L. asszonynak. Mama! férjhez megyek egy gazdag, barna férfiuhoz. Irományok X.-hez, Páris, N.-utcza küldendők.“ — Nro II. „S. urnak, Páris. Papa! Egy arlesi nőt veszek nőül. Tartson készen számunkra egy szobát s beleegyezését.“ — Ez a házasság gőzerővel ment, de minden füst nélkül.

— **Hadköteles leány.** A honvédelmi miniszter megrendelte a jász-kun kerületnek, hogy a törvénytelenül távollevő hadkötelesek összeirását terjessze föl. Az illető járási tisztviselők által beterjesztett kimutatások egyikében Szálkai János kis-kunkerületi illetőségü neve után ez áll: „Igazolta magát, hogy ő leány.“ A keresztelő pap ugyanis hibából Johanna helyett Johannest irt az anyakönyvbe.

— **Feltámadt.** Egy fiatal ember Philadelphiában ebéd után hirtelen roszul kezdé érezni magát, perczenkint betegebb lett, mignem másnap reggelre meghalt. A holttetem koporsóba tétetett s két nap utánra határoztatott eltemetése. Miután azonban orvos nem volt a betegnél, a hatóság készült fölötte törvényes halotti leletet tartani Elindultak a tudós urak a halottas házhoz boncz-késekkel s minden e czélra megkivántató eszközökkel, oda is értek, hozzá is akartak látni a munkához, hanem a koporsó üres volt. A mint e csoda fölött álmélkodnak, a halott egyszerre csak belép — kezében jókora kosár ennivalóval, melyet, mint a hüledező doktor uraiméknak mondá, ebédre vásárolt be. Hátbiz ő többet talált enni előtte való nap délben a gyümölcstortából. mely fiatal, emberünk kedvencz étele s ebből származott teszhalála.

— **A női szépség kellékei.** A spanyolok azt tartják, hogy tökéletes szépségü nőben a következő kellékek kivántatnak meg: három fehér: a bőr, a fogak és a kezek; három fekete: a szemek, a szemöldök és a szempillák, három hosszu: a termet, a haj és a kezek; három rövid: a fogak, a fülek és a lábak; három széles: a mell, a homlok és a szemöldökköz; három keskeny: a száj, az ágyék, a lábak; három vastag: a kar a czomb és a lábikra; három vékony: az ujjak, a hajszálak és az ajkak; három kicsiny: a torok, az orr és a száj. Összesen harmincz kellék, melyeknek legtöbbjén azonban nagyon megérzik a spanyol izlés.

— **Miksa császár** hietzingi emlékét e hó 7-én fogják leleplezni. Ez emléket a város emelteté. A szobrot Meiner mintázta. Az ünnepélyes felavatást a klosterneuburgi apát fogja végezni. Emlékbeszédet Wickenburg gróf, a szoborbizottság elnöke fog tartani. Hietzing városa hálaját fejezi ki e szobor által a kivégzett császár iránt, ki Maxing nevü birtokát a városnak ajándékozta volt.

— **Távirati hieroglif.** Szegeden valaki ilyen hangzásu telegrammot adott fel: „Mezarus Mágars Kisbirú Kisstelek. Ödö véget nem lehet gőni homoral Vochu nobpih Muhason ugt ehe myő neb ébé Rosödöbő oyon tutúro Munachoknak.“ „Mészáros Mátyás kisbiró. Kistelek. Idő végett nem lehet jönni hamarább, vasárnap munkások ugy sem jönnek ebbe rosz időben, adjon tudtára munkásoknak.)

— **Montenegróban** most szervezik az első postahivatalt és az erre vonatkozó törvény igy szól: a) Minden levél elszállitandó és kézbesiteudő; b) A postahivatal nem ad vevényt semmi-féle küldeményről: c) Azon hivatalnok, ki az első levelet elsikasztja, lefejeztetik.

* **Beküldetett.** Biztos hallomás szerint kedvező eredmény mutatkozik a **töke-üzérkedésre a bécsi tőzsdén** szervezett **társulatba** való jelentkezés körül, a mely nem soká meg fog alakulni. Utalunk a mai számunkban megjelent hirdetésre.

(—) **Nemzeti szinház.** „Schakk a királynak“ Schauffert pálya nyertes vigjátéka, melyet a bécsi és müncheni udvari szinpadokon ismételve nagy hatással adtak elő, tegnapelőtt nálunk is szinre került. Meséje Angolország történetéből van meritve, s egészséges, magvas költői humorral feldolgozva. Rövid foglalatja a következő: Első Jakab Angolhon királya, a dohányzást, mint testet és lelket megrontó találmányt kárhoztatván, állitása bebizonyitásául, maga egy munkát ir — azonban a szerencsétlenség ugyakarja, hogy e munka a kiadás előtt Calvert (a király titkára) kezeiből eltünjen, minek folytán a gyanusitott titkárt elfogják és börtönbe vetik; honnat kiszabadulni s előbbi állását elfoglalhatni, a király mondása után, csak akkor lehete reménye „ha maga Jakab Angolhon királya pipázni fog.“ — Hogy továbbá meggyőződjen, miszerént az általa annyira gyülölt élvezettel, alatvalói minő mértékben élnek — álöltönyben London nyilvános helyeit meglátogatja, egy fiatal irmeretlen kiséretében (ki nem volt más, mint a férfi ruhába öltözött Harriette, a Calvert jegyesse.) Harriet, vonzó modorával megnyeri a király hajlamát, s titkári állással is kináltatik meg, — azonban e kegy elfordul tölle, a hogy pipáját a király meglátja, — bár eliszonyodva e látványon, de hogy mégis e fiatal embert az ördög hatalmától meg mentse, az atyai indulat benső szavaival kérte öt, hogy a dohányzásról mondjon le; ez áldozatot a király egész mértékben nem méltányolhatja, mondá Harriet, ha maga is nem izleli, mily jól esik az, s végre sok kérés után, a király csakugyan enged kérelmének, s megizleli a dohányzást. — Az utolsó jelenetben, a már ismert ifju jelenteti be magát de a király meglepetésére, nem a tegnapi vidám gavallér áll elő, hanem a szép Harriet, a gazdag Thomson hajó birtokos lánya, hozván magával a pipát is, melyből a király tegnap füstölgetett. Maga magát saját mondása folytán a király megfogva találta, nem volt mit tennie, mint Harrietnek s Calvertnek is kegyelmet adni. E rövid expositioból láthatjuk, hogy van a darabban vigjátéki erő, élcz és humor, a mi a közönséget a legjobb hangulatban tartá mindvégig. Az egyes szereplők közül kiemeljük **Boér Emma** kisasszonyt, ki Harriettet szeretetreméltó kedvességgel adta, — szépen sikerült a korcsmai jelenete, midőn a királyt ráveszi, hogy dohányozzan. **Szilágyi** a király szerepében tökéletesen kielégitett. **Szentgyörgyi** eredeti alak volt és jól szinezte azon momentumot, midőn a királyról észrevételeit előmondja. **Kassayné, Fehérváryné, Eichner Anna, Kovács Gy.** igen jól játszottak, s egy szóval a mai előadásról csak is jót jegyezhettünk fel, s hogy a közönség is elégülten távozott.

Pénteken, nov. 10-én „Tévedt nő.“ Opera 4 felvonásban.

Távirati tudósitás a bécsi börzéről.

Nov. 8-ról: 5% Metalliques 57.70. 5% Nemzeti kölcsön 67.65. 1860-diki államkölcsön 99.20. Bankrészvények 791. Hitelrészvények 303.20. London 116.45. Ezüst 116.50. Cs. kir. arany 5.59. Napoleondor 9.32.

Földtehermentesitési kötvények: Magyar 80.—. Temesi 77.75. Erdélyi 75.25. Horv.-Slavon —.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Nyilttér.

(277) 36—40

Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett

HANDLER MÓR
orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutcza 13. szám, I-ső emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

IV. **Beküldetett.** 24.

Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

A delicat **Revalesciére du Barry** minden nyavalyát meggyógyit, a mely a gyógyszereknek ellentáll; u. m: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzési-, hólyag- és vesebajokat, gumót, vérhast, száraznyavalyát, mellszorulást, köhögést, emésztéshiányt, szorulást, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzugást, émelygést és hányást még teherben is, diabetest, buskomorságot, soványkodást, csuzat, köszvényt, sárgalázt. — Kivonat 72,000 elismervényből gyógyulásokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak.

Elismervény sz. 58.471.

Prunettó (Mondovi mellett) 27. oct. 1869.

Uram! Biztosithatom önt, hogy a mióta a csodálatos **Revalesciére du Barryt** használom, azaz 2 év óta, nem érzem többé aggkorom nehézségeit sem 84 évem sulyát. Lábszáraim ismét nyulánkok, látásom oly jó, hogy nincs szükségem szemüvegre; gyomrom erős, mintha 30 éves volnék. Szóval, egészen megifjodottnak érzem magam; hitszónokolok, gyonást hallgatok, betegeket látogatok, meglehetős hosszu utakat teszek gyalog, eszem tiszta, emlékem világos. Kérem e nyilatkozatomat nyilvánossá tenni, ugy a hogy és hol önnek tetszik. Köteles szolgája

Castelli Péter abbé,
Bach. és Theol. és prunctti pléb ános, Mondovi kerület.

Táplálóbb lévén a húsnál, a Revalesciére felnőtteknél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszerekkel szemben.

½ **fontos bádog szelenczékben** 1 frt. 50 kr. 1 ℔ 2 frt. 50 kr., 2 ℔ 4 frt. 50 kr., 5 ℔ 10 frt., 12 ℔ 20 frt., 24 ℔ 36 frt.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban:
12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr. 48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faukal József fűszerkereskedésében, Pesten Töröknél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutcza a Rédoutte során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutcza 134 sz., bel-monostorutcza 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Sz. 54408. 1—3 (320)

Hirdetmény.

A m. kir. pénzügyminiszteriumtól, ezennel a k. dohánygyárak számára 1872. évben szükséges vegyrészek gyárüzleti kellékek, ugymint: szalagok, drótszegek — csontolaj, fekete spanyol viasz, enyv- és nyomtatlan papirok szállitására versenytárgyalás hirdettetik ki, melyhez irásbeli, a lefizetett 10% bánatpénzről szóló pénztári nyugtával felszerelt, 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok, az illető mintákkal együtt, a pestferenczvárosi m. kir. dohánygyár igazgatóságnál legfeljebb 1871. évi **november 22-ke** déli 12 óráig benyujtandók.

A szállitandó mennyiségek és a szállitási helyek a szerződési feltételekkel együtt minden m. kir. dohánygyári igazgatóságnál, beváltó hivatalok és felügyelőségeknél, valamint a bécsi cs. kir. dohánygyári központi igazgatóság gazdászati hivatalánál és valamennyi osztrák cs. kir. dohánygyárnál és beváltó hivatalnál megtekinthetők.

Budán, 1871. oktober 26-án.

1—3 (319)

Pályázati hirdetmény.

A 1870-ik XLII. t. cz. V. fejezete határozatai szerint betöltendő közigazgatásiszti állomásokra nemes Arányosszék részéről pályázat hirdettetik.

A pályázni kivánók szabályszerüleg felszerelt folyamodványaikat alólirt főkirálybiróhoz f. évi **deczember 10-ig** beadhatják; megjegyeztetvén, hogy a betöltendő állomásokról azokkal egyidejüleg tudomást szerezhetnek magoknak.

Felvinczen, 1871. november 1-én.

Aranyosszék főkirája.

Sz. 2617. (317) 3—3

Pályázati hirdetmény.

A szamosujvári m. kir. országos fegyintézetnél egy második osztályu irnoki állomás betöltendő lévén, ezen állomásra, melylyel 500 frt évi fizetés s természetbeni lakás van egybekötve, a pályázat ezennel megnyittatik.

Felszólittatnak tehát mindazok, kik ezen állomásra magukat kinevezetni kérik, hogy szabályszerü bélyeggel ellátott és sajátkezüleg irt folyamodványaikat, melyekben szüleik helyzetét s életkorukat, végzett tanulmányaikat, nyelvismereteiket s erkölcsi viselet, tőkét hiteles okmányokkal tartoznak igazolni, legkésőbb f. évi **november hó 15-ig** az igazságügyministeriumhoz nyujtsák be.

A pályázótól megkivántatik, hogy legalább a főgymnásiumi vagy főreáltanodai tanfolyamot jó sikerrel bevégezték s azontelül a magyar, német és román nyelvekben jártasok legyenek, a szabályos és helyesirási képesség föltétlenül megkivántatik, végre azoknak, kik a jogi tanfolyamot is bevégezték, elsőbbség adatik.

Pest, 1871 október 15-én.

Társulat töke-üzérkedésre a bécsi tőzsdén

1000 részvényes számára 120 forint befizetéssel, a melyre a bejelentéskor 10% az az 12 frt fizetendő. — 500 részvényessel a társulat megalakultnak fog nyilvánittatni. A sorsjegyek, a melyekbe a befizetés harmadrésze van fektetve, a társulat jóvára játszanak. 12 havi üzlet-szak után következik az elszámolás s a nyeremények elosztása. Jelentéseket elfogad és tárgymutatókat ingyen küld meg

Mifka és Rosenzweig bank- és váltóháza

2—4 Bécs, Kärtnerring Nro. 6. (314)

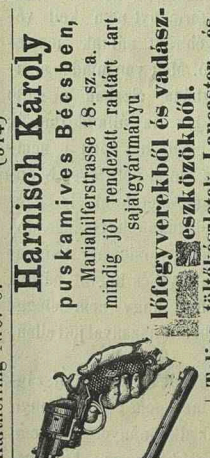

Harnisch Károly
puskamives Bécsben,
Mariahilferstrasse 18. sz. a.
mindig jól rendezett raktárt tart sajátgyártmányu
lőfegyverekből és vadászeszközökből.

Kétcsövü puskák:

Lancaster legfinomabb damascsövekkel	100 ftonkezdve.	
közönséges	80 „	„
Lefaucheux legfinomabb	75 „	„
közönséges	40 „	„
Pereussio legfinomabb	35 „	„
közönséges	24 „	„
„ vascsővel	15 „	„
Egycsövü puskák:		
Lancaster, Damast- vagy acélcsővel	60 „	„
Lefaucheux, „ „	28 „	„
Pereussio, „ „	15 „	„
közönséges vascsővel	7 „	„

Kemény töltések Lancaster- vagy Lefaucheux-puskák számára
tetszés szerinti seréttel 100 darab:

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
12-tős üreméretü	frt. 6.—	frt. 5.50	frt. 5.—
14-es „ „	„ 5.75	„ 5.25	„ 4.75
16-as „ „	„ 5.50	„ 5.—	„ 4.50

Töltetlen töltény hüvelyek Lefaucheux puskák számára
100 darab.

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
12-tős üreméretü	frt. 2.50	frt. 2.20	frt. 1.90
14-es „ „	„ 2.30	„ 2.—	„ 1.70
16—18-as „ „	„ 2.10	„ 1.80	„ 1.50

Mindenféle ürmérethez való fojtások: frt. 1.—
Lemezpapirból 1000 drb. frt. 1.40
Nemezből papirral boritva 1000 drb. frt. 1.40

Teljes töltőkészletek Lancaster- és Lefaucheux töltények számára:

fából	frt. 3.50
fémből	„ 8.

Hátultöltő salon-fegyverek:

	6m/m	9m/m
Flobert-rendszer, közönséges	frt. 18.—	22.—
„ „ acélcsővel	„	„
„ „ ezüstöltéssel kirakva,	„	„
„ „ vésett agygyal	„ 24.—	28.—
„ „ töltények golyóval 100 drb.	„ —.60	1.80
„ „ töltények seréttel 100 drb.	„ 1.50	2.50

Hátultöltő revolverek, 6 csövüek, jeles szerkezet:

	7m/m	9m/m	12m/m
Lefaucheux-rendszer	ür. 7m/m	9m/m	12m/m
közönséges	frt. 12.—	ft. 13.—	frt. 14
finom kiállással, vésve	„ 15.—	„ 17.—	„ 19
aranynyal kirakva és vésve, ebenfa vagy elefántcsont markolattal	„ 18.—	„ 21.—	„ 24

Kemény revolver-töltények

	7m/m	9m/m	12m/m
	frt. 2.50	frt. 3.—	frt. 3.50
hosszak	„ 3.—	„ 3.50	„ 4.—

Egy pereussio-puska átalakitása Lefaucheux-vé
rendszer és kiállás szerint frt. 35. egész frt. 45.

2—6 (304)

Külső megrendelések (igazitások is) utánvét mellett gyorsan teljesittetnek. Minden fegyver pontosan meg van próbálva, s szilárdság, valamint lőbiztonság iránt kezesség vállaltatik minden itt vásárolt fegyverre nézve. Puskamivesek és fegyverkereskedők en gros vásárlásánál megfelelő árengedést kapnak.

Ny. Gámán János örököseinél Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.